

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล

เพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณของบุคลากรที่ปฏิบัติงาน

ในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กัญจนา กาญจนสุนทร

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Kanjana Kanjanasuntorn

Ramkhamhaeng University

Email : 6414113042@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ (3) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 400 ตัวอย่าง ใช้แบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (ค่าดัชนี IOC ≥ 0.05) และได้ค่าความเชื่อมั่นผ่านเกณฑ์ ($\alpha = 0.83$) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานที่กำหนดไว้ด้วยวิธีการทดสอบสถิติ Independent t-test สำหรับเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ ใช้สถิติวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of variance ANOVA) สำหรับการจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาเจ้าหน้าที่รัฐประเภท ระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านทัศนคติไม่ส่งผลพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ในขณะที่ปัจจัยด้านความเสี่ยงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : พฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน, ปัจจัยด้านทัศนคติ, ปัจจัยด้านความเสี่ยง

ABSTRACT

The research objectives are (1) to study personal factors affecting personal financial planning behavior in preparation for retirement of personnel working in Ayutthaya Government Center (2) to know influential attitudinal factors. the behavior of personal financial planning to prepare for retirement of personnel working in Ayutthaya Government Center and (3) to know the risk factors that influence the behavior of personal financial planning to prepare for retirement of personnel working in Ayutthaya Government Center. The sample used in the research was 400 samples of personnel working in Ayutthaya Government Center. A questionnaire that passed the content validity test ($IOC \geq 0.05$) was used and the confidence value passed the criterion. ($\alpha = 0.83$) is a tool for collecting statistical data used in data analysis, including percentages, averages, S.D. Test the hypotheses using the Independent t-test for comparing the average values of personal financial planning behavior of the sample groups classified by gender. Statistical analysis One-Way Analysis of variance ANOVA: F - test for classification by gender, age, status, educational level, Types of government officials, income and use the method of multiple regression analysis to determine significance. The research results found that personal factor variables and attitudinal factors did not affect personal financial planning behavior to prepare for the retirement of personnel working in Ayutthaya Government Center. Meanwhile, risk factors influence personal financial planning behavior to prepare for the retirement of personnel working in Ayutthaya Government Center. A statistically significant level of 0.05

Keywords: Behavior to prepare for retirement, Attitude factors, Risk factors

บทนำ (Introduction)

ในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงประชากรในประเทศไทยเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างด้านประชากรศาสตร์ โดยมีสัดส่วนของผู้สูงอายุหรือประชากรที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป เพิ่มขึ้น ขณะที่อัตราการเจริญพันธุ์ของประชากรลดลงและมีแนวโน้มขาดแคลนแรงงาน ประเทศไทยกำลังเปลี่ยนผ่านเข้าสู่สังคมสูงอายุ (aged society) ที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่อยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกันและมีอัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 10 ขึ้นไป หรือมีประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไป ที่อยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกัน อัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 7 ขึ้นไป จากข้อมูลตัวเลข อายุคนไทย ได้บันทึกสถิติไว้ พบว่าเมื่อสิ้นปี 2565 มีผู้สูงอายุอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 12,698,362 คน หรือคิดเป็นจำนวนร้อยละ 19.21 ของประชากรทั้งหมด โดยมีการคาดการณ์ ในปี 2566 ประเทศไทยจะเริ่มเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ ด้วยจำนวนประชากรที่มีอายุเกิน 60 ปี มีจำนวนมากเกือบร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมดในประเทศ แต่ละปีมีข้าราชการและบุคลากรของภาครัฐที่ครบกำหนดเกษียณอายุตามปีงบประมาณ เฉลี่ยปีละไม่ต่ำกว่า 12,000 อัตรา (กรมกิจการผู้สูงอายุ) การเข้าสู่วัยเกษียณของบุคลากรดังกล่าว นอกจากจะมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจในหลาย ๆ ด้าน ทั้งการบริโภค การออมและการลงทุน การคลังของประเทศแล้วนั้น ยังส่งผลกระทบต่อผู้เกษียณอายุด้วยที่ขาดรายได้ไม่ได้รับเงินเดือนหรือมีรายได้ประจำมากเท่าเดิม แต่ยังคงมีรายจ่ายในการดำเนินชีวิตประจำวันต่อเนื่องจนกว่าจะสิ้นอายุขัย ดังนั้น การเตรียมพร้อมผู้วัยเกษียณจึงเป็นสิ่งสำคัญ จากข้อมูลสถิติต่าง ๆ ที่เชื่อถือได้ พบว่า สังคมไทยกำลังจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในปี 2568 หรืออีกไม่ถึง 10 ปีข้างหน้า อายุของคนไทยจะยืนยาวขึ้น ปัจจุบันมีการเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 75 ปี แต่ในปี 2568 อายุของคนไทยโดยประมาณจะอยู่ที่ 85 ปี ทำให้ต้องเตรียมเงินในการดำรงชีพมากขึ้น ด้วยเงินเพื่อในระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมาอยู่ที่ประมาณร้อยละ 4 ปัจจุบันข่าวจางละ 4 บาท อีก 20 ปีข้างหน้าเป็นไปได้ว่าอาจจะถึงจางละ 90 บาท ทุกอย่างแพงขึ้น 2 เท่า เงินเพื่อทำให้ของแพงขึ้น ทำให้ค่าเงินในอนาคตลดลงด้วยเช่นกัน ค่ารักษาพยาบาลสูงขึ้น ร้อยละ 5 - 8 ต่อปี เกิดโรคในผู้สูงอายุ ข้อมูลปี พ.ศ. 2554 ได้ระบุว่า ทุก ๆ 14 นาที จะมีคนไทยที่เสียชีวิตจากมะเร็ง อยู่ 1 คน ทุก ๆ 6 นาที จะมีคนไทยที่เสียชีวิตจากโรคหัวใจ อยู่ 1 คน และทุก ๆ 6 นาทีจะมีคนไทยที่เสียชีวิตจากโรคเส้นเลือดในสมองแตก อยู่ 1 คน และคนที่มีอายุมากกว่า 90 ปี จะมีโอกาสการเกิดอัลไซเมอร์ถึงร้อยละ 30 โดยโอกาสการเกิดอัลไซเมอร์ของผู้หญิงจะมีมากกว่าผู้ชายถึง 2 เท่า และโครงสร้างประชากรเปลี่ยนแปลง จำนวนประชากรวัยทำงานที่มีน้อยลง เกิดการพัฒนาประเทศล่าช้าทำให้เศรษฐกิจเติบโตช้า (สำนักงานสถิติแห่งชาติ) ปัญหาจากโครงสร้างประชากรของประเทศไทยทำให้เกิดปัญหาและความเสี่ยงในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะปัญหาทางการเงิน การใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพ พร้อมทั้งประสบกับสภาวะทางอารมณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด และการ

ที่ไม่สามารถใช้เวลาในการพักผ่อนได้ เนื่องจากมีรายได้ที่ไม่เพียงพอสำหรับการใช้จ่าย การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณจึงมีความสำคัญมากขึ้นในสถานการณ์ที่ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัย แต่ผู้คนส่วนมากในวัยเกษียณกลับมีเงินไม่เพียงพอสำหรับการใช้ชีวิตหลังเกษียณ ด้วยปัญหาหลัก 4 ข้อ ที่ทำให้มีเงินใช้จ่ายไม่เพียงพอ ได้แก่ 1. การเริ่มเก็บเงินช้าเกินไป 2. ทำการประเมินค่าใช้จ่ายในวัยเกษียณต่ำเกินไป 3. เก็บออมเงินจำนวนน้อยเกินไป 4. ความเข้าใจผิดเกี่ยวกับความเสี่ยงจากการลงทุน เห็นได้ว่าการวางแผนทางการเงินเป็นเรื่องที่สำคัญเป็นสาเหตุที่ทำให้บุคคลต้องปรับตัวในการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นได้ในอนาคตเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณ หากมีการวางแผนทางการเงินที่ดี สามารถที่จะเก็บเงินได้เร็วขึ้น ทำให้มีระยะเวลาในการลงทุนและสามารถจัดส่วนการลงทุน (Asset allocation) จะช่วยลดความเสี่ยงจากการผันผวนของการลงทุนในระยะสั้น และสามารถสร้างผลตอบแทนที่ดีในระยะยาวได้

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เนื่องจากข้าราชการพลเรือนสามัญและบุคลากรภาครัฐส่วนใหญ่มักจะค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมากมีปัญหาด้านหนี้สินและมีรายรับต่อเดือนที่ไม่สมดุลกับรายจ่าย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณโดยการวางแผนบรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้ถึงแม้ในช่วงอายุการทำงานจะมีการเก็บออมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น มีเงินกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการซึ่งเป็นเงินออมระยะยาวเพื่อการเกษียณ แต่ไม่เพียงพอต่อการใช้ชีวิตภายหลังการเกษียณด้วยเหตุนี้ ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ต้องการวางแผนทางการเงินให้สามารถรักษามาตรฐานการดำรงชีวิต และสามารถรักษามาตรฐานการดำเนินชีวิตหลังเกษียณให้เทียบเท่าหรือใกล้เคียงกับช่วงการทำงาน

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อทราบถึงปัจจัยด้านทัศนคติที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. เพื่อทราบถึงปัจจัยด้านความเสี่ยงที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ขอบเขตการวิจัย (Scope of the study)

ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้เป็นการสุ่มกลุ่มตัวอย่างศึกษาของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 400 คน จากประชากรทั้งหมดในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำนวน 820,417 คน (สำนักงานสถิติจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2566)

ขอบเขตด้านพื้นที่ของการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยทำการศึกษาเฉพาะบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเท่านั้น

ขอบเขตด้านระยะเวลา การวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามระหว่างมิถุนายนถึงสิงหาคม พ.ศ. 2566

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

1. ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมความพร้อมในวัยเกษียณที่แตกต่างกัน
2. ปัจจัยด้านทัศนคติทางการเงินมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมความพร้อมในวัยเกษียณ
3. ปัจจัยด้านความเสี่ยงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมความพร้อมในวัยเกษียณ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลการวิจัยแบบการสำรวจ (Survey Research) ใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการดำเนินการวิจัย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

2. การกำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากประชากรทั้งหมดในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำนวน 820,417 คน (สำนักงานสถิติจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2566) เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่แน่นอนจึงได้ใช้วิธีการคำนวณโดยใช้สูตร W.G. Cochran (1953) แบบที่ไม่ทราบจำนวนประชากร โดยแทนที่ระดับความน่าจะเป็นของประชากรเท่ากับ 0.5 ค่า Z ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และมีค่าความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 จะได้ผลลัพธ์เท่ากับ 384.16 หรือประมาณ 385 ตัวอย่าง ผู้วิจัยสำรองไว้ 4% หรือเท่ากับ 15 ตัวอย่าง รวมเป็น 400 ตัวอย่าง ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำการเก็บแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างกรอบแนวคิดที่เป็นแนวทางในการพัฒนาแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามด้านประชากรศาสตร์ เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเลือกคำตอบเพียง คำตอบเดียว ประกอบด้วยข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ ระดับการศึกษา เจ้าหน้าที่ของรัฐประเภท และระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เป็นแบบสอบถามในลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ปัจจัยด้านทัศนคติทางการเงิน ดังนี้

1.1 ด้านความรู้ทางการเงิน แบบทดสอบสำหรับการวัดความรู้ขั้นพื้นฐานทางการเงินของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ย ความรู้เกี่ยวกับอัตราเงินเฟ้อ และความรู้เกี่ยวกับด้านความเสี่ยงของการลงทุน

1.2 ด้านความรู้สึกทางการเงิน แบบทดสอบสำหรับการวัดความคิดเห็นทางด้านความรู้สึกทางการเงินของกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ด้านพฤติกรรมทางการเงิน แบบทดสอบสำหรับการวัดความคิดเห็นทางด้านพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ขอบเขตของการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล เป้าหมายในการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล และบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ปัจจัยด้านความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคล ประกอบด้วย การ

ยอมรับความเสี่ยง การลดหรือการควบคุมความเสี่ยง การกระจายความเสี่ยง และการเลี่ยงความเสี่ยง

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านพฤติกรรมกรวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิดแบบให้เลือกเพียงคำตอบเดียว จำนวน 4 ข้อ และคำถามปลายปิดแบบให้เลือกได้หลายคำตอบ จำนวน 4 ข้อ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นในรูปแบบ Google Form ซึ่งผ่านการทดสอบและการปรับปรุงแก้ไขแล้ว โดยทำการส่งในช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ และทิ้งช่วงเวลาสำหรับการตอบแบบสอบถามประมาณ 2 สัปดาห์

2. เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามครบตามจำนวนพร้อมกับตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนแล้ว จึงนำไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และเชิงปริมาณ (Quantitative Method) ในการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อนำไปวิเคราะห์หลักการทางสถิติที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็นส่วนต่าง ๆ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยต้องใช้สถิติเชิงพรรณนาวิเคราะห์ อธิบายถึงคุณลักษณะข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ โดยแปลงข้อมูลดิบ (Raw Data) ให้อยู่ในรูปที่เข้าใจและแปลผลให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น

1. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) เป็นการวัดแนวโน้มเข้าสู่ศูนย์กลางของข้อมูลที่นิยมใช้มากที่สุด

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นการวัดการกระจายของข้อมูลว่าเป็นการแจกแจงปกติ (Normal Distribution)

3. ค่าร้อยละ (Percentage) การนำเสนอข้อมูลโดยใช้ร้อยละ เพื่อที่จะบอกว่าในจำนวนตัวอย่างที่นำมาศึกษานั้นในแต่ละกลุ่มมีจำนวนกี่เปอร์เซ็นต์ เพื่อเปรียบเทียบความถี่ของข้อมูลแต่ละกลุ่มกับจำนวนข้อมูลทั้งหมดที่เทียบเป็น 100 ค่าร้อยละที่มีค่าสูงจะดี

4. ค่าแจกแจงความถี่ (Frequency) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรและการกระจายของข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) วิเคราะห์ข้อมูลจากการทดสอบสมมติฐาน ใช้ค่าสถิติ (Chi-Square Test)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา เจ้าหน้าที่รัฐประเภท และระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยการวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 251 คน ร้อยละ 62.75 มีช่วงอายุ 26 – 30 ปี ร้อยละ 38.75 มีสถานภาพโสด ร้อยละ 72 ระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 72 เป็นข้าราชการ ร้อยละ 51 และมีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000-30,000 บาท ร้อยละ 59

2. การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านทัศนคติทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ด้านความรู้ทางการเงิน ด้านความรู้สึกทางการเงิน และด้านพฤติกรรมทางการเงิน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านทัศนคติทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.67) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรู้สึกทางการเงิน (ค่าเฉลี่ย = 4.06) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วางแผนทางการเงินเพื่ออนาคตโดยไม่คิดพึ่งพาลูกหลานหลังเกษียณ (ค่าเฉลี่ย = 4.16) รองลงมา คือ การมีเป้าหมายที่ชัดเจนเมื่อมีเงินคิดก่อนที่จะใช้เงินและการให้ความสำคัญกับการเตรียมเงินออมแม้ว่าจะมีค่าจ้างหนี้และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ตามลำดับ

ปัจจัยด้านทัศนคติทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านพฤติกรรมทางการเงินอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.62) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขอบเขตของการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล (ค่าเฉลี่ย = 3.79) รองลงมาคือ เป้าหมายในการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล และบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ตามลำดับ

ปัจจัยด้านทัศนคติทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านความรู้ทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.34) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรู้เกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ย (ค่าเฉลี่ย = 3.43) รองลงมาคือ ความรู้เกี่ยวกับอัตราเงินเฟ้อ และความรู้เกี่ยวกับความเสี่ยงของการลงทุนในแต่ละรูปแบบ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ การยอมรับความเสี่ยง การลดหรือการควบคุมความเสี่ยง การกระจายความเสี่ยง และการเลี่ยงความเสี่ยง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.81) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการการเลี่ยงความเสี่ยง อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย =

4.16) ปัจจัยด้านความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา ได้แก่ การกระจายความเสี่ยงอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.62) การลดหรือการควบคุมความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.62) และการยอมรับความเสี่ยงอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.37) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา เจ้าหน้าที่รัฐประเภท และระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมความพร้อมในวัยเกษียณ ปัจจัยด้านทัศนคติทางการเงินส่วนบุคคล ได้แก่ ด้านความรู้ทางการเงิน ด้านความรู้สึกทางการเงิน และด้านพฤติกรรมทางการเงิน ปัจจัยด้านทัศนคติทางการเงินส่วนบุคคลไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมความพร้อมในวัยเกษียณ และปัจจัยด้านความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคล ได้แก่ การยอมรับความเสี่ยง การลดหรือการควบคุมความเสี่ยง การกระจายความเสี่ยง และการเลี่ยงความเสี่ยง ปัจจัยด้านความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมความพร้อมในวัยเกษียณ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณ ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ โดยจะนำมาประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ไม่มีระดับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา เจ้าหน้าที่รัฐประเภท และระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกัน มีระดับการวางแผนการเงินเพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เพศ อายุ สถานภาพ และเจ้าหน้าที่รัฐประเภท ไม่มีระดับการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณที่

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สกุรัตน์ เมืองมา (2566) ศึกษาวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณ ของบุคลากรในกระทรวงอุตสาหกรรม

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2. เพื่อทราบถึงปัจจัยด้านทัศนคติที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านทัศนคติทางการเงินส่วนบุคคล ไม่มีระดับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ด้านความรู้ทางการเงิน ด้านความรู้สึกรู้สึกทางการเงิน และด้านพฤติกรรมการเงิน เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านความรู้สึกรู้สึกทางการเงิน มีระดับการวางแผนการเงินเพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทวัน เรื่องฤทธิ์ (2563) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องทัศนคติและพฤติกรรมต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณของพนักงานบริษัท ในเขตกรุงเทพมหานคร แต่ความรู้ทางการเงิน และพฤติกรรมการเงิน ไม่มีระดับการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณอย่างมีนัยสำคัญ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3. เพื่อทราบถึงปัจจัยด้านความเสี่ยงที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านความเสี่ยงทางการเงิน มีระดับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ การยอมรับความเสี่ยง การลดหรือการควบคุมความเสี่ยง การกระจายความเสี่ยง และการเลี่ยงความเสี่ยง เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า การกระจายความเสี่ยงและการเลี่ยงความเสี่ยง มีระดับการวางแผนการเงินเพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่การยอมรับความเสี่ยงและการลดหรือการควบคุมความเสี่ยง ไม่มีระดับการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestion)

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นเพียงกลุ่มตัวอย่างในศูนย์ราชการ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เท่านั้น ควรจะขยายพื้นที่ที่จะศึกษาให้เพิ่มมากขึ้น ในกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ชัดเจน และครอบคลุมมากขึ้น เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาการ การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณ อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในเรื่องการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณ เพื่อเสริมผลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่สำคัญจากกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการที่เหมาะสม เช่น การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก หรือ การสนทนาแบบกลุ่ม เพื่อให้สามารถตอบคำถามการวิจัยได้ครอบคลุมและมีความละเอียดมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นสนับสนุนและยืนยันผลการศึกษาให้มีความน่าเชื่อถือเพิ่มมากยิ่งขึ้น